

Delgivning av överförmyndare i samverkans verksamhetsberättelse 2023 och bokslut 2023

16

Nämnden för överförmyndare i samverkan

§ 22

Dnr 00017/20241.1.3.

Verksamhetsberättelse 2023

Beslut

Verksamhetsberättelse för 2023 godkänns.

Ärendet

Verksamhetsberättelsen är en skriftlig beskrivning av verksamheten under året, från verksamheten till överförmyndarnämnden. Verksamhetsberättelsen är en uppföljning av verksamhetsplanen som syftar till att visa nämndens övergripande direktiv kring styrning av verksamheten med fokus på förändring och utveckling inom kärnverksamheten.

Ärendets behandling

Verksamhetsberättelse 2023

Tjänsteskrivelse, den 8 februari 2024

Förslag till beslut

Verksamhetsberättelse för 2023 godkänns.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Expedieras till

Kommunstyrelsen i respektive samverkanskommun

ÖVERFÖRMYNDARE I SAMVERKAN

HÄRRYDA • KUNGSBACKA • MÖLNDAL • PARTILLE • ÖCKERÖ

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2024-02-02

Dnr
OFS 00017/2024

Sida
1(1)

Sofia Alkvist

Nämnden för överförmyndare i samverkan

Verksamhetsberättelse 2023

Förslag till beslut

Verksamhetsberättelse för 2023 godkänns.

Ärendet

Verksamhetsberättelsen är en skriftlig beskrivning av verksamheten under året, från verksamheten till överförmyndarnämnden. Verksamhetsberättelsen är en uppföljning av verksamhetsplanen som syftar till att visa nämndens övergripande direktiv kring styrning av verksamheten med fokus på förändring och utveckling inom kärnverksamheten.

Beredning

Verksamhetsberättelse 2023

Expedieras till

Kommunstyrelsen i respektive samverkanskommun

Sofia Alkvist
Enhetschef

ÖVERFÖRMYNDARE
I SAMVERKAN

HÄRRYDA • KUNGSBACKA • MÖLNDAL • PARTILLE • ÖCKERÖ

Verksamhetsberättelse 2023

Överförmyndare i samverkan

Verksamhetsberättelse 2023

Innehåll

Verksamhetsredovisning	2
Hänt i verksamheten	2
Uppdrag och organisation	2
Uppföljning av nämndens mål	4
Ekonomi.....	7
Personal	8
Intern kontroll.....	9

Verksamhetsredovisning

Hänt i verksamheten

Verksamheten har även under 2023 fortsatt att arbeta med att ständigt förbättra tillsynen över kommunernas gode män, förvaltare och förmyndare. En stor förändring under 2023 är att årsräkningar från våra ställföreträdare har börjat kunna lämnas in digitalt. Detta har inneburit utbildningsinsatser, nya sätt att arbeta, nya frågor och ändrade rutiner. Detta första år lämnades ca 10 % av årsräkningarna in digitalt och vi hoppas att det ska bli en ökning kommande år.

Verksamheten har 1332 godmanskap och förvaltarskap – en viss ökning från tidigare år. Utöver detta finns det även många förmyndare som redovisar och totalt är det cirka 1500 årsräkningar som kommer in årligen.

Under året har vi även försökt underlätta ställföreträdarnas uppdrag genom att skriva om mycket av vårt material till mer klarspråk, enligt det mål och de indikatorer som nämnden satt upp för verksamheten.

Verksamheten är ständigt i utveckling, både gällande digitala arbetssätt och stöttning för ställföreträdare. Den stora mängden samlad kunskap hos medarbetarna och medarbetarnas vilja att alltid göra det rätta och bästa för den enskilde gör oss till en välfungerande överförmyndarverksamhet.

Uppdrag och organisation

Överförmyndaren är en kommunal och obligatorisk tillsynsmyndighet. Överförmyndarens huvudsakliga uppdrag enligt reglementet är att vara en rättsvårdande myndighet i första instans. Överförmyndaren ska skydda underåriga och vuxna, som helt eller delvis saknar beslutskompetens, från rättsförluster. Genom arbetet bidrar överförmyndaren även till att ge uppmärksamhet till invånare med komplexa behov, såsom till exempel ensamkommande barn och vuxna med psykisk ohälsa och funktionsnedsättning.

Uppdraget innebär att överförmyndaren utövar tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare samt kontrollerar att de fullgör sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt. Överförmyndaren ska särskilt se till att den enskildes tillgångar i skälig omfattning används till hans eller hennes nytta. Tillgångarna i övrigt ska vara placerade så att tillräcklig trygghet finns för deras bestånd och så att de ger skälig avkastning. Överförmyndaren ska också se till att förmyndare, gode män och förvaltare fullgör sina skyldigheter och alltid handlar på det sätt som bäst gagnar den enskilde. I överförmyndarens ansvar ingår också att fastställa arvode och ersättning för utgifter

som ställföreträdarna har rätt till. De lagar som reglerar överförmyndarverksamheten har karaktären av skyddslagstiftning. Verksamheten sträcker sig över samtliga av juridikens områden men styrs främst av föräldrabalken, lag om god man för ensamkommande barn och förmyndarskapsförordningen samt olika lagar inom den ekonomiska familjerättens områden. Beslut överklagas hos tingsrätten. Länsstyrelsen granskar verksamheten årligen och om de får in klagomål. Även JO utövar tillsyn över överförmyndarverksamheten.

Myndighetsutövningen ska inte enbart utgöra tillsyn utan också vara främjande genom informationsinsatser gentemot allmänhet och ställföreträdare. Information till berörda inom socialtjänsten och sjukvård bidrar också till att främja kvaliteten och rättssäkerheten i verksamheten.

Överförmyndaren ska också ansvara för att gode män och förvaltare får den utbildning som behövs. Utbildningsinsatserna bör omfatta introduktion och påbyggnadsutbildning samt löpande information om ny lagstiftning. Det behöver dock inte vara överförmyndaren själv som håller i utbildningen utan det är tillräckligt att överförmyndaren hänvisar till utbildningar som andra håller.

I varje kommun måste det enligt lag finnas en överförmyndare eller överförmyndarnämnd. Detta är en kommunal tillsynsmyndighet. Mölndal, Kungsbacka, Partille och Härryda startade sitt samarbete den 1 oktober 2015 under namnet Överförmyndare i samverkan. Verksamheten var avtalsbaserad med Mölndal som värdkommun. Genom en större tjänstemannaorganisation fick verksamheten bättre kontinuitet, minskad sårbarhet samt möjlighet till bredare kompetens. För att kunna bedriva en god, rättssäker och effektiv verksamhet antog respektive överförmyndare gemensamma styrdokument såsom delegeringsordning, dokumenthanteringsplan och arvodesriktlinjer.

Den 1 januari 2019 instiftades en gemensam nämnd för de fyra kommunerna. Nämnden bestod av en ledamot och en ersättare från varje kommun.

Från och med 1 februari 2019 samverkar Överförmyndare i samverkan även med Öckerö kommun och från 2023 ingår Öckerö i den gemensamma nämnden.

Verksamhetsberättelsen är en skriftlig beskrivning av verksamheten under året, från verksamheten till överförmyndarnämnden. Verksamhetsberättelsen är en uppföljning av verksamhetsplanen som syftar till att visa nämndens övergripande direktiv kring styrning av verksamheten med fokus på förändring och utveckling inom kärnverksamheten. Både verksamhetsplanen och verksamhetsberättelsen står "fri" från kommunerna och vilar inte direkt på respektive kommuns vision eller fullmäktigemål.

Kommunstyrelsen i varje kommun tar del av båda handlingarna i informationssyfte som ett led i den lagstadgade uppsiktsplikten.

Uppföljning av nämndens mål

Överförmyndarnämndens övergripande mål är att skydda underåriga och vuxna som helt eller delvis saknar beslutskompetens från rättsförluster. Detta görs bland annat genom att rekrytera och utöva tillsyn över gode män och förvaltare som tillsätts för dem som av olika skäl behöver en ställföreträdare. En annan viktig uppgift är att bevaka underårigas rätt genom tillsyn av förmyndare. Myndighetsutövningen ska inte enbart utgöra tillsyn utan också vara främjande genom informationsinsatser gentemot allmänhet och ställföreträdare. Information till berörda inom socialtjänsten och sjukvård bidrar också till att främja kvaliteten och rättssäkerheten i verksamheten.

För år 2023 satte nämnden fyra mål att särskilt arbeta med. Nämndmålen är vad verksamheten vill uppnå och indikatorerna gör målet mätbart.

1. Granskningen av årsräkningar ska vara rättssäker och effektiv

Indikator 1: 65 % av alla årsräkningar ska vara granskade den 1 juni

Indikator 2: Alla årsräkningar ska vara påbörjade den 30 september

Allmänheten, huvudmän och ställföreträdare ska kunna lita på att enskilda ärenden hanteras med god kompetens, likabehandling och med hög rättssäkerhet. Nämndens tillsyn över ställföreträdare ska utföras på ett tillfredsställande sätt. Granskning av årsräkningar och tillhörande redogörelse är viktigt för att kontrollera att ställföreträdarna företräder den enskilde på bästa sätt.

Genom en bra granskningstakt kan rättssäkerheten öka. Nämnden kan då snabbare säkerställa att ställföreträdarna på ett bra sätt sköter sina uppdrag och att huvudmännen får ett så gott liv som möjligt.

Samtliga årsräkningar var påbörjade den 30 september, vilket innebär att indikatorn uppfylldes. Indikatorn att 65 procent av årsräkningarna skulle vara granskade per den 1 juni uppnåddes också. Noggranna uppföljningar, en god planering och extra fokusering på granskning under några veckor under våren var en bidragande orsak till att verksamheten uppnådde de uppsatta indikatorerna och målet får anses uppfyllt.

2. För en ökad upplevelse av god service ska den information som lämnas ut av Överförmyndare i samverkan vara förståelig.

Indikator: Samtliga blanketter och infoblad ska skrivas om till klarspråk under 2022-2023

Klarspråk är myndighetstexter skrivna på ett vårdat, enkelt och begripligt språk. Det handlar ytterst om demokrati: att alla ska ha tillgång till och rätt att förstå vad som står i texter som skrivs av myndigheterna. Då överförmyndarens verksamhet grundas på lagstiftning som är mycket gammal används ibland ålderdomliga och svåra ord.

En arbetsgrupp har under två år sett över och ändrat alla verksamhetens blanketter och informationsblad så de är skrivna i klarspråk. Utöver ordval har även innehåll och layout setts över och ändrats. Arbetet blev större än man kunde förutse och har varit tidskrävande. Vi ser dock ett mycket fint resultat som vi tror leder till en ökad förståelse hos mottagaren. Samtliga blanketter och informationsblad hade skrivits om i slutet av december 2023 och målet får anses uppfyllt.

3. Överförmyndaren ska bidra till att öka kunskapen om överförmyndaren och om ställföreträdares uppdrag

Indikator 1: Överförmyndaren ska verka för att synas i sociala medier och/eller i traditionell media i alla samverkanskommuner.

Indikator 2: Överförmyndaren ska verka för att ge stöd och utbildning till befintliga ställföreträdare

Att sprida kunskap om överförmyndarens roll och gode mäns uppdrag gör att fler personer som har rätt till hjälp av ställföreträdare får kännedom om detta, men även att personer som inte bör ha god man eller förvaltare kanske inte ansöker om denna insats. Vi har under året arbetat med att höja så väl kännedomen hos andra aktörer som kunskapsnivån hos våra egna ställföreträdare.

Under 2023 har en nyhet skapats om att det behövs fler gode män och vad uppdraget innebär. Nyheten skickades till samtliga samverkanskommuner och flera valde att publicera den på sina kommuners hemsida.

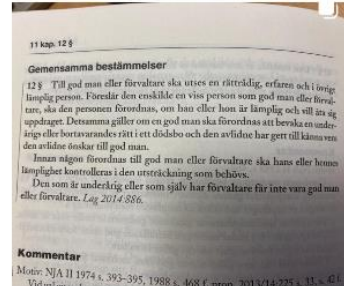
Senare samma år hade verksamheten hand om Mölndals stads Instagramkonto och spred kunskap och information både om gode mäns uppdrag och överförmyndarens roll.

En god man eller förvaltare kan hjälpa till inom ett, två eller tre olika områden. Dessa tre områden kallas: **FÖRVALTA EGENDOM**, **BEVAKA RÄTT** och **SÖRJA FÖR PERSON**.

DEL AV GODMANSKAP/ FÖRVALTARSKAP	EXEMPEL PÅ INNEHÅLL
Förvalta egendom	Betala räkningar, placera pengar i fonder, fördela pengar till huvudmannen.
Bevaka rätt	Söka biddag, skriva avtal, sälja hus, flytt såa huvudmannen vid arvskifte.
Sörja för person	Se till att huvudmannen har en meningsfull fritid, att boendet är bra, se till att beviljas hjälp från samhället fungerar.

Det vanligaste är att få hjälp inom alla tre områdena, men det är också möjligt att få hjälp inom bara ett eller två områden. Ditt hjälpbehov är det som ska styra vilka delar som ska ingå. Du ansvarar

Verksamheten har även haft flera utbildningar för ställföreträdare. Dels har alla erbjudits enskild genomgång kring hur man redovisar. Utöver detta har alla som velat fått delta på utbildningar kring det nya systemet för digital inlämning av redovisningar.

Under våren höll vi ytterligare en utbildning/workshop för ställföreträdare som vill ta mer komplexa uppdrag. Utbildningen leds av en extern psykoterapeut som informerar om olika psykiska sjukdomar och hur man bäst bemöter människor med dessa diagnoser. Syftet med utbildningen är att ge ställföreträdarna bra verktyg för att kunna hantera uppdrag som är mer krävande och svåra.

Då vi både arbetat med att synas utåt och att öka kunskapen hos befintliga ställföreträdare får målet anses uppfyllt.

4. Överförmyndaren ska arbeta för en ökad digitalisering

Indikator: Överförmyndaren ska införa ett system som möjliggör inlämnande av digitala årsräkningar

Under 2022 upphandlades en ny modul till verksamhetssystemet Wärna Go. Modulen heter E-Wärna Go och systemet möjliggör för ställföreträdare att lämna in årsräkningar och sluträkningar helt digitalt. Systemet gick i drift under december 2022. Under 2023 har det varit mycket arbete med upplärning av ställföreträdare, upplärning av

handläggare och hur man granskar digitalt. Utöver detta har det arbetats fram former och rutiner för digital granskning samt rutiner och vägledning till ställföreträdare. E-wärna Go är ett nytt sätt att redovisa för ställföreträdarna och ett nytt sätt att granska för handläggarna. Det har funnits flera småfel som behövt rättas till och många frågor som uppkommit längst vägen.

Vi ser dock att denna förändringsresa är mycket viktig och att vi fortsätter på den digitala vägen som vi börjat vandra på. Under 2023 lämnades drygt 10 % av årsräkningarna in digitalt. Vi hoppas att denna siffra kommer att öka kommande år.

Då såväl inlämningsmöjlighet samt satta rutiner och vägledningar för systemet finns för ställföreträdare får målet anses uppfyllt.

Ekonomi

Årets resultat jämfört med budget

Överförmyndare i samverkar redovisar ett positivt resultat med 84 000 kronor mot budget. Överskottet återfinns främst under övriga kostnader för poster som kurs- och konferens och kopiering. Färre handläggare än vanligt åkte på den årliga konferensen för överförmyndarhandläggare, då denna i år var i Skellefteå och det var lång resväg. Det har också funnits en medvetenhet kring underskottet på personalsidan som gjort att det känts bra att om möjligt spara in på denna post. Dessutom har en ersättning på 60 000 kronor inkommit i form av ett vite vilket förstärker resultatet. Vitet berodde på brister i det upphandlade verksamhetssystemet.

På personalsidan redovisas ett underskott mot budget på 140 tkr. Det förklaras av att

när budgeten för 2023 fastställdes under våren 2022 beräknades lönekostnaderna på det dåvarande PO-pålägget vilket var 39,25 procent. För 2023 har PO-pålägget ökat till 44,53 procent. Detta ökade PO-tillägg kompenseras det inte för.

De ökande PO-kostnaderna var cirka 360 000 kronor, men underskottet på personal vid årsslutet blev bara 140 000 kronor.

Månadsrapport december 2023	Budget	Utfall	Resultat
	2023	jan-dec	jan-dec
Gemensamma nämndkostnader	394	361	33
Lön och personalomkostnader	8 762	8 902	-140
Administration	158	163	-5
IT/Telefoni	646	653	-7
Lokaler/Hyra	633	619	14
Övriga till verksamheten hörande kostnader såsom komputv, fackliga kost kostnad för biträde avseende upprättade budget redovisning revision och annan nödvändig intern* eller extern hjälp	386	197	189
*OH	439	439	0
Totalt 2023	11 418	11 334	84

Personal

Enligt samverkansavtalet ska verksamheten ha 14 heltidstjänster, baserat på nuvarande situation. Överförmyndare i samverkan har under 2023 haft två administratörer och en enhetschef på heltid. Utöver detta har verksamheten haft 12 handläggare. I arbetsgruppen finns det några medarbetare som arbetar deltid samt en relativt hög andel frånvaro på grund av sjukt barn. Detta gör att en överanställning behövs för att fylla ut det glapp som uppstår i förhållande till budgeterat antal medarbetare. Bemanningen varit totalt 14,4 på helåret, det vill säga något högre än budgeterade 14 personer. Då flera personer i arbetsgruppen har små barn finns det dock en hög frånvaro på grund av vård av sjukt barn samt föräldraledigheter i perioder, varför det faktiska utfallet är lägre än 14.

Under hösten valde en medarbetare att gå vidare till en ny tjänst, efter sju år i verksamheten. I samband med detta rekryterades en ny tillsvidareanställd handläggare. Det var glädjande att hela 74 personer sökte tjänsten och de flesta hade relevant utbildning eller erfarenhet.

Analys av personalläget

I verksamheten finns kunnig personal där flera av medarbetarna arbetat mycket länge i verksamheten. Då vi under året fått in en ny kollega i arbetsgruppen blir det tydligt hur komplex vår verksamhet är och hur lång tid det tar att lära sig arbetet. Det är därför viktigt att fortsätta arbeta med att vara en attraktiv arbetsplats och att få personal att trivas att vilja stanna kvar. Vid de fall personal slutar ser vi dock att vi inte är i en situation att det är svårt att rekrytera. Det finns ett stort intresse att arbeta i verksamheten, vilket är glädjande.

Personalgruppen utgörs av flera personer som har barn och flera personer arbetar deltid. Vård av barn på grund av sjukdom relativt vanligt förekommande. Under 2023 motsvarade vård av barn och sjukdom totalt 0,5 % av en heltidstjänst.

Intern kontroll

Åtgärder för intern kontroll

Överförmyndarnämnden har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde och ska planera samt prioritera arbetet med utveckling av rutiner för att stärka den interna kontrollen. Internkontrollplanen innehåller ett antal aktiviteter för uppföljning och tillsyn av att den interna kontrollen fungerar, det vill säga om rutiner fungerar, om regler efterlevs, om uppdrag utförs, om inbyggda och normalt förekommande kontrollmoment fungerar etcetera. Internkontrollplanen fastslår även vem som har kontrollansvar.

Uppföljning enligt intern kontrollplan

Varje överförmyndare ska enligt reglementet för intern kontroll årligen anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Avrapportering av interna kontrollplanen görs i verksamhetsberättelsen och vid nämndsammanträdena.

Under 2023 har sju olika risker identifierats, kopplat till sex olika processer.

Samtliga moment i internkontrollplanen har utförts i enlighet med plan.

Gällande digital ärendehantering kunde stickproven dock upphöra i november då en digital sökning i databasen infördes, som kontrollerar samtliga ärenden som skapats och som läser av om rätt dokument är kopplat. Detta har både ökat rättssäkerheten och minskat ett manuellt arbete för enhetschef.

Samtliga kontrollmoment har genomförts enligt interkontrollplanen under 2023. Inga vidare åtgärder har bedömts behöva vidtas.

Nämnden för överförmyndare i samverkan

§ 23

Dnr 00019/20241.1.3.

Bokslut 2023

Beslut

Rapporten godkänns.

Ärendet

Överförmyndare i samverkar redovisar ett positivt resultat med 84 000 kronor mot budget.

Överskottet återfinns främst under övriga kostnader för poster som kurs- och konferens och kopiering. Färre handläggare än vanligt åkte på den årliga konferensen för överförmyndarhandläggare, då denna i år var i Skellefteå och det var lång resväg. Det har också funnits en medvetenhet kring underskottet på personalsidan som gjort att det känts bra att om möjligt spara in på denna post. Dessutom har en ersättning på 60 tkr inkommit i form av ett vite vilket förstärker resultatet.

På personalsidan redovisas ett underskott mot budget på 140 tkr. Det förklaras av att när budgeten för 2023 fastställdes under våren 2022 beräknades lönekostnaderna på det dåvarande PO-pålägget vilket var 39,25 procent. För 2023 har PO-pålägget ökat till 44,53 procent.

Överskottet ska fördelas enligt befintlig uppdelningsprincip och kommer att dras av nästa års fakturor för första halvåret som tidigare år.

Ärendets behandling

Tjänsteskrivelse, den 7 februari 2024

Förslag till beslut

Rapporten godkänns.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Expedieras till

Samverkanskommunerna

ÖVERFÖRMYNDARE I SAMVERKAN

HÄRRYDA • KUNGSBACKA • MÖLNDAL • PARTILLE • ÖCKERÖ

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2024-02-07

Dnr
OFS 00019/2024

Sida
1(2)

Sofia Alkvist

Nämnden för överförmyndare i samverkan

Bokslut 2023

Förslag till beslut

Rapporten godkänns

Ärendet

Överförmyndare i samverkar redovisar ett positivt resultat med 84 000 kronor mot budget.

Överskottet återfinns främst under övriga kostnader för poster som kurs- och konferens och kopiering. Färre handläggare än vanligt åkte på den årliga konferensen för överförmyndarhandläggare, då denna i år var i Skellefteå och det var lång resväg. Det har också funnits en medvetenhet kring underskottet på personalsidan som gjort att det känts bra att om möjligt spara in på denna post. Dessutom har en ersättning på 60 tkr inkommit i form av ett vite vilket förstärker resultatet.

På personalsidan redovisas ett underskott mot budget på 140 tkr. Det förklaras av att när budgeten för 2023 fastställdes under våren 2022 beräknades lönekostnaderna på det dåvarande PO-pålägget vilket var 39,25 procent. För 2023 har PO-pålägget ökat till 44,53 procent.

Överskottet ska fördelas enligt befintlig uppdelningsprincip och kommer att dras av nästa års fakturor för första halvåret som tidigare år.

Ekonomi

Månadsrapport december 2023

	Budget	Utfall	Resultat
	2023	jan-dec	jan-dec
Gemensamma nämndkostnader	394	361	33
Lön och personalomkostnader	8 762	8 902	-140
Administration	158	163	-5
IT/Telefoni	646	653	-7
Lokaler/Hyra	633	619	14
Övriga till verksamheten hörande kostnader såsom komputv, fackliga kost kostnad för biträde avseende upprättade budget redovisning revision och annan nödvändig intern* eller extern hjälp	386	197	189
*OH	439	439	0
Totalt 2023	11 418	11 334	84

Expedieras till

Samverkanskommunerna

Sofia Alkvist
Enhetschef

Robert Lipovac
Ekonom